

1043 máj 14.

Dunántúli
Zalai

egyházkerület
egyházmegye

Nyilv. sz.

2

139.
Kaposvár

egyházközség

u. p.

vármegye

Az evangélikus templomok adataira vonatkozó kérdőív.

AZ EGYHÁZKÖZSÉG.

1 Mikor alakult az egyházközség?

a reformatio korában. 1634-ben
konlátort vallásigazgatást nyert.

Anyá- társ-, missziói-, leány, vagy fiókegyházközség-e?

anya

Az egyházközség lélekszáma?

365 (főlelővel együtt 833.)

Jelent-e meg az egyházközség történetéről könyv, füzet, ismertetés? Ha igen, kérjük címünkre megküldeni. (Kívánatra visszaküldjük.)

A TEMPLOM.

2. Van-e temploma?

igen

Több temploma is van?

—

Melyik temploma hol van?

—

Eredeti evangélikus templom-e, vagy előbb más egyházé volt?

eredeti

A templom mikor épült? (Mettől-meddig épült?)

1771-1855.

A templomépítés történetének főbb adatai és főbb mozzanatai

1. kérelem

háborúk idején a gyülekezetnek egy. oratóriuma
(imákara) volt, melyet, lutheránusok, kalvinisták és leány
papista hívek együtt építettek és együtt használtak. 1777-ben megnagyobbították. 1794-ben tornyot építettek hozzá. 1855-ben új, katalmas tornyot állított a gyülekezet áldozatkészlete. —

Régi, katalmas
jegyzőkönyv
feljegyzés
szint.

1818-ban nyerte a templom a mostani
alakját. —

Ki volt a templom tervezője, építője?

Újabb templom esetén ki volt ennek tervezője, építője?

Korábban volt-e más temploma az egyházközségnek?

Mit tudnak róla?

Az üldözések idején hány templomot vettek el, a jelenlegi templom tehát hányadik temploma?

Újjonnan épült-e a templom, vagy a régi átépítése?

régi átépítés

Mostani alakját mikor nyerte?

lásd 2. pont alatt. —

3. Milyen a templom külső falazata? vakolt, meszelt.

Támpillérei, oszlopszata, vannak-e rajtuk díszítések, feliratok, domborművek, ábrázolások, mit vagy kit ábrázolnak?

A legfelső torony alatt fölötti pályán rajta görög díszítés, a templom előtti kocsikövel két oldalt

Alkalmaztak-e ilyen keresztyén jelképeket (szimbólumokat), mit ábrázolnak azok és hol foglalnak helyet?

nem

Vannak-e a templomra vonatkozó rajzok, tervek (építészeti tervek), alaprajzok, képek, felírások, stb.?

Megjelentek-e ezek írásban, vagy nyomtatásban és hol? Ha igen, kérjük címünkre megküldeni. (Kívánatra visszaküldjük.)

Műemlék számba vehető-e a templom?

5. A torony.

A templomnak van-e tornya?

igen

Mikor épült a torony? (Mettől-meddig épült?)

1855.

A torony egybe van-e építve a templommal?

igen

Külön áll-e?

A torony stílusa elüt-e a templom stílusától?

A tornyon vannak-e díszítések, ábrázolások, keresztyén jelképek (szimbólumok?)

Mit ábrázolnak?

Kereszt van a toronytetőn

Ki volt a torony tervezője?

Ki volt az építője?

Műemléknek tekinthető-e?

6. A harangok.

A harangok száma:

2

Nevezetesen, értékesebb harangok:

586 kg. nagy harang.

Mikor készültek?

1912-ben

Mi a nevezetesebb harangok jellegzetessége? (Ábrázolása, felirata, tudni valók róluk:)

Nemesvárcott készült Kovács András különleges találománnyal. A harang fala ki van vágva, csipkézve.

7. Van-e harangjáték?

Mit játszik?

Mikor készült?

Tervezője:

8. Ha nincs torony, harangláb van-e és hol?

Milyen a harangláb?

Van-e művészi jellege és mi? (Faragás, díszítése, keresztyén jelképek, (szimbólumok) stb.

9. A kápolna.

Van-e külön kápolna?

Mikor épült?

Alkotója:

Berendezése, műértékei? (Leírása mint a templomnál.)

10. Van-e külön keresztelő kápolna?

Hol van?

Mikor épült?

Alkotója:

Berendezése, műértéke: (Leírása mint a templomnál.)

11. Van-e sekrestye?

Van-e a sekrestyének külön oltára, oltárképe, feszülete?

Alkotóik:

Koruk:

A sekrestye berendezése, műértékei? (Leírása mint a templomnál.)

12. A templom belső tere.

Milyen a templom alaprajza? (téglalapos, négyzetes, köralakú, sokszögű stb., hosszahajós, többhajós, keresztahajós, egytermes-e, többtermes-e, van-e külön oltártér?) *téglalapos, elől ívelt.*

Hol van az oltár? (Az oltártérben vagy a gyülekezeti térben áll-e?) *az oltártérben*

Hol van a szószék?

Hol van a keresztelő medence?

Hogyan vannak elhelyezve?

A templom főbb méretei?

Belső hossza

Belső szélessége

Belső magassága

(csak a rendelkezésre álló tudott adatokat, vagy csak könnyen megmérhető esetben kérjük.)

A templom befogadó képessége?

A templom összes ülőhelyeinek száma?

Ebből a földszinten van

Ebből a karzaton van

Hogyan állnak a padok az oltárhoz, vagy a szószékhez viszonyítva? (A padok az oltár, vagy a szószék felé állnak-e, kéziratjával is felvázolható.)

Milyen a templom belső falazata, oszlopszata, van-e rajta díszítés, ábrázolás, dombormű, íge, felírás, vagy falfestés?

A dombormű, vagy festés ábrázoló vagy csupán díszítő jellegű?

Felhasználtak-e itt keresztyén jelképeket? (szimbólumokat.)

Mit ábrázolnak azok és hol foglalnak helyet?
*A boltosaton körirat: Hallgass meg uram a Te
holgádnak és a te népednek könnyörgését és akik imádko-
znak. e helyen, légy nekik segítség.*

Alkotójuk:

Koruk:

Műemlék-számba vehetők-e?

Milyen a templom mennyezete?

Miből készült? (Sík, boltosatos, kazettás, fából, téglából, vasbetonból stb.)

Van-e a mennyezeten díszítés, stukkózás, festés, ábrázolás, keresztyén jel-
képek?

*Boltosatos. Festett.
Felirat: "Oh uram a Te neveid vigáruinak
éjjel és nappal e hátra" II. Kón. 6. r. 10. v.*

Hogyan vannak elhelyezve, befoglalva és mit ábrázolnak?

Műemlék-számba vehetők-e?

Van-e a templomban karzat, *igen*

Hány karzat van, hogyan vannak elhelyezve? *3 Lásd 12. p. alatt!*

Milyen a karzat díszítése, festése, domborművei s azok ábrázoló, vagy
csupán díszítő jellegűek-e? Mit ábrázolnak? Hol foglalnak helyet? Fel-
használtake- itt keresztyén jelképeket?

Enekszámítáblák: *4 síma, fekete tábla.*

13. Templomablakok, üvegfestmények.

díszítésük, ábrázolásaik, alkotási idejük, szerzőjük, adományozóik, felirataik.

*A nőnek mögötti falon nincs üveggel
ellátott gömbölyű ablak van. -*

14. Világítják-e a templomot,

ha igen, mivel? (Villany, gáz, petróleumégőkkel, gyertyákkal, stb.)

15. Templomi csillárok és karégek. *2 db.*

Mely korból valók, készítőjük, anyaguk, díszítésük, ábrázolásaik, jelké-
pek, készítési idejük. *egyik 6 ágú. Mária 15 gyertyára
való kristályüveggel díszített bronzcsillár.*

16. Az oltár.

Fel van-e emelve lépcsőkkel? *igen*

Körül van-e rácozva? *igen*

Milyen a rácozása? *fa*

A rácozás díszítése (jelképei):

Van-e körüljárója? (Körüljárják-e úrvacsora oszláskor.) *nem*

Az oltár formája: önálló asztaloltár-e, vagy felépítményes oltár-e képpel,
vagy pedig felépítményes, képpel és szószékkel egybeszerkesztett oltár-e?

*oltárképpel és nőkéssel egybenkéntelt oltár
az oltárkép az úrvacsora népességét ábrázolja. -*

Mikor készült az oltár?

Alkotója? —

Anyaga: (márvány, kő, tégl, fa, stb.) *kő és fa*

Milyen az oltár felépítménye: (kerete, vagy oszlopzata) —

Van-e az oltáron, talapzatán, oldalán, asztalán, felépítményén díszítés, ábrázolás, dombormű, keresztyén jelképek és mik azok? *az oltárkép feletti sínes „szem” van festve.*

17. Az oltárkép

Mit ábrázol? *az uraságra keresztet.*

Eredeti-e vagy másolat? *nem, nem állapítható meg!*

Olajfestmény-e, vagy olajnyomat? stb. *olajfestmény*

Ki festette és mikor? *ismeretlen*

Mesterjegye: (a festő kézjegye, esetleg évszáma) *nincs*

Műemléknek tekinthető-e az oltárkép? *nem*

Voltak-e, vagy vannak-e az oltárképen kívül más képek, vagy szobrok a templomban? *az oltár bal oldalán egy felül Peris, másik felül kereszt gipsz szobor van kb. 60 cm. magas.*

Műemlék-számba vehető-e? —

18. A szószék.

Mikor készült? *nem állapítható meg*

Alkotója: —

Anyaga: (kő, márvány, fa, stb.) *fa*

A szószék faragványa, díszítése, Van-e rajta ábrázolás, mit vagy kit ábrázol, keresztyén jelképek?

A szószék felett keresztel ellátott korona van, melynek alján egy keresztelő azzal látható.

Van-e a szószéknek sátora (baldachinja), milyen a díszítése, milyen ábrázolás van rajta, jelképek?

Van. Szószékében galambkép látható.

Műemlék-számba vehető-e a szószék? —

19. Oltárterítők, szószékterítők, oltári párnák.

Vannak-e régi oltár- és szószékterítők, oltári párnák? —

Ezeknek leírása, anyaga: —

Mivel van hímezve, szöve? —

Van-e rajta ábrázolás, ige, felírás, vagy díszítés, milyen jelképekkel? (mit ábrázol, felirata) —

Népi eredetű díszítések-e? —

Milyen korból valók? —

Ki volt a készítőjük, tervezőjük? (csak ha ismeretes)

A templomi terítőkészlet megfelel-e a liturgikus követelményeknek? (Oltárterítők és szószékterítők színei?) *igen, fehér, zöld, lila, piros, fekete*

Oltárterítőt és szószékterítőt mikor milyenent használnak?

az egyházi események megfelelő nyelvet

Van-e rajtuk ábrázolás vagy felírás és mi?

kereszt

Beborítja-e egészen az oltárt?

igen

Az oltárlapra használnak-e külön terítőt, vagy nem? *egybe van*

Az oltári edények alá tesznek-e ú. n. korporálét, vagy nem? *nem*

Ezek leírása.

Vannak-e úrvacsorai edényterítők?

igen

Ezek színe, anyaga, díszítése, ábrázolása, jelképei, felírásai, stb.

fehér korgolt anyagból, zöld, piros és lila borsó, fekete szál.

20. Liturgikus egyházi, vagy régi papi ruhák. (Albák, kazulák, stb.)

Anyaguk, készítési idejük, készítőjük, díszítésük, ábrázolásuk, jelképeik?

21. Oltári és templomi szőnyegek.

Anyaguk, szövésük, díszítésük, ábrázolásaik, jelképeik, tervezőjük, adományozójuk (csak ha ismeretesek), a készítés ideje, a szőnyeg állapota, hol és mikor használják?

piros oltári szőnyeg. régi szövés

22. Oltári térdeplők.

Anyaguk, formájuk, díszítésük, ábrázolásaik?

faból készült, kőtálcán az oltárt.

Készítési idejük:

23. Az oltárt hogyan világítják?

(Égő gyertyákkal, villanygyertyákkal?)

égő gyertyával

24. Az oltárt hogyan díszítik?

Vázákkal, virágokkal?

vázákkal, virágokkal

25. A keresztlő medence.

Mikor készült?

1779.

Alkotója:

Mérete: *magasság 110 cm, átmérője 40 cm*

Anyaga: (márvány, kő, műkő, fa, vas, stb.) *kő és fa*

Formája:

Van-e rajta díszítés, ábrázolás, keresztyén jelképek, felírás, az ábrázolás mit ábrázol, mi a felirata?

piros. Rajzos, felirata: 1779.

Műemlék-számba vehető-e?

26. A padok.

Vane- külön lelkészi pad, vannak-e külön presbiteri padok, oldalsó padok (stallumok)? *vannak*

Külön pad a lelkészi család részére van-e? *igen*

Faragványosak-e, díszítésük, ábrázolásuk? *faragványos*

Vannak-e rajtuk keresztyén jelképek? *—*

Mely korból valók? *—*

Műemlék-számba vehetők-e? *—*

A gyülekezeti padok.

Mikor készültek? *—*

Van-e a padokon díszítő faragás, vagy díszítő festés, díszítő ábrázolás, vagy jelképek? *nincs*

AZ ORGONA.

27. Van-e a templomnak orgonája?

Hány játékos az orgona? *1 játékos*

Az összes regiszterek felsorolása név szerint:

7 regiszter, Principál 8, Gurdon 8, Flóter, Tremolo, Mestura 3, Quint 1 1/3, Superoctav 2

Mikor és ki építette az orgonát? *1820*

Műtörténeti értéket képvisel-e az orgona? *nem*

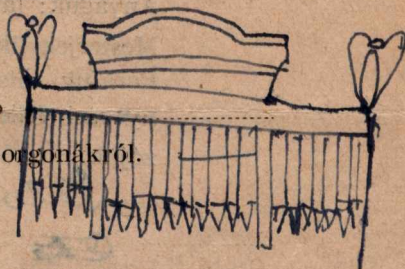
1850 előtt épült-e, vagy azután? *előtt*

Csuszkaladás-e az orgona? *csuszkaladás*

Milyen a homlokzata (prospekt)?

Vannak-e rajta ábrázolások, jelképek, felírások és mi?

Kérünk fényképet a nagy, vagy történelmileg értékes orgonákról.

URVACSORAI ÉS KERESZTELŐ EDÉNYEK.

28. Urvacsorai edények.

Ostyatartó szelencék (cibóriumok)

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.)

fém

Mesterjegyük és hitelesítő jegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásai, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk. (Nagyon vigyázzunk, hogy az adományozási évszámot ne tévesztjük össze a mű szereztetési idejével.)

Műértékek-e?

Ostyaosztó tányérok (paténák)

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.)

aranyozott fém

Mesterjegyük és hitelesítő jegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásai, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk. (Nem tévesztendő össze az adományozás ideje a készítés idejével.)

vevtek: Kiss László utódai

Műértékek-e?

Urvacsorai kelyhek:

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.)

aranyzott fém

Mesterjegyük és hitelesítő jegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk.)

Műértékek-e?

Beteg úrvacsoraosztó kelyhek.

Leírása, mint a kelyheknél.

Urvacsorai borkancsók.

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.)

ólom

Mesterjegyük és hitelesítőjegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket.)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk.

*Leírata: "A Ks. Farsang és Szent
Cseke Cseke" szövegéből
1831 Esz -*

Műértékek-e?

- igen. -

29. Keresztelő kannák, keresztelő tálak.

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.)

regi órkanna

Mesterjegyük és hitelesítőjegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket.)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, mesterük, készítési idejük, esetleg adományozójuk. (Nem tévesztendő össze az adományozási év a készítés idejével.)

Műértékek-e?

OLTÁRI FELSZERELÉSEK.

30. Feszületek, keresztek 1 db. 50 cm. magas terület.

Anyaguk: nikelezett bronz

Mesterjegyük, hitelesítőjegyük:

Formájuk, díszítésük, esetleges ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, mesterük, készítési idejük, adományozóik.

Adta: Sebastyén Tulia Anna 1887.

Műértékek-e? —

31. Oltári gyertyatartók. 6 db.

Anyaguk: nikkel.

Mesterjegyük, hitelesítőjegyük, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk.

Díszítésük, ábrázolásuk, jelképek, feliratok.

Adta: Söveg Pál né 1909.

Műértékek-e? —

32. Műérték jellegű oltári virágvázák.

Anyaguk: —

Mester- és hitelesítőjegyük, formájuk, készítési idejük, díszítésük, ábrázolásaik, mesterük, esetleg adományozójuk.

33. Csengettyük, csengettyüs gyűjtőperselyek.

Anyaguk, formájuk, készítési idejük, díszítésük, ábrázolásaik, mesterük.

34. Perselyek, gyűjtőládák.

Anyaguk, formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, mesterük, feliratok, készítési idejük. 3 db. fapersely.

RÉGI BIBLIÁK, IMÁDSÁGOS ÉS ÉNEKESKÖNYVEK.

35. Régi oltári bibliák.

Kiadási idejük, illusztrációjuk (fametszet, rézmetszet stb.), bekötési táblájuk, díszítésük, ábrázolásaik, készítési idejük?

36. Régi oltári agendák és imádságos könyvek.

Kiadási idejük, illusztrációjuk (fametszet, rézmetszet stb.), bekötési táblájuk, díszítésük, készítési idejük, szerzőjük?

37. Régi templomi énekeskönyvek.

Szerzőjük, kiadási idejük, illusztrációjuk (fametszet, rézmetszt, haggyezésük stb.), bekötési táblájuk, díszítésük, ábrázolásaik, készítési idejük?

Magyarországi énekeskönyv 1879.

38. Régi dallamos (korál) könyvek.

Leírása mint az énekeskönyveknél.

Reklám Altdörfer Kerkely,

A TEMPLOM KÜLSŐ TERE, KÖRNYÉKE.

39. Parkozott-e a templom környéke?

nem, csupán a templom közvetlen

Fákkal, díszbokrokkal, virágágyakkal díszített-e?

*bejárata, és területén,
várkerületén kívülre*

40. Van-e a templomnak kriptája?

Nevezetesebb halottak. Műértékű síremlékek, sarkophagok, azokon lévő ábrázolások, faragványok, díszítések, keresztyén jelképek.

41. Van-e a templom körül temető?

vagy sírhelyek, ezek között értékesebb műemlékek, nevezetesebb halottak, síremlékek, műértékű ábrázolások, díszítések, keresztyén jelképek

nincs.

TEMETŐK.

42. Van-e az egyháznak temetője?

Vannak-e abban nevezetesebb műemlék jellegű síremlékek, nevezetesebb ábrázolások, szobrok, domborművek és kit, vagy mit ábrázolnak, feliratok, milyen korból valók, alkotói.

nincsenek.

A TEMPLOMMAL VONATKOZÁSBAN ÁLLÓ SZEMÉLYEK.

43. Kik azok, akik a templom építésénél, berendezésénél, felszerelésénél kimagaslóbb érdemeket szereztek?

Csatári Pál

44. Nevezetesebb régi lelkészek, püspökök,

1781-1791.

Hilfinger János borsói

akik az egyházközségben működtek.

szepceni lelkész: Lakos

*1791-1812 Salám esperes, kinek János fia táborszórt lett és
I. József borsói rangra emelte.*

45. Nevezetesebb világi egyházi férfiak,

felügyelők, másodfelügyelők, gondnokok, alapítványtevők, stb.

alapítványtevők.

*Szabó Samuel kuciai tanácselnök, Kárpáti István,
Csatári Pál és mások.*

46. Jelenlegi lelkész, lelkészek neve.

Halász Béla

A jelenlegi egyházfelügyelők, gondnokok neve.

Gondnokok: Ozkó Árpád

FÉNYKÉPEK.

47. Fényképfelvételeket kérünk

a templom külsejéről, belsejéről, oltáráról, műemlékjellegű műkincseiről.

Úrvacsorai és keresztelő edényeiről stb.

A fényképeket a fény- és árnyék játékában kérjük felvenni. A megvilágítás a tárgyakat is a fény és árnyék kiemelő hatásában érje.

KUTATNIVALÓK.

48. Kérjük a Lelkész Urakat, hogy a templom és a paróchia padlásait, sekrestyéjét, lelkészi hivatalait, irattárát, szekrényeit, lomtárát, felszereket, kamarákat kutassák át,

hogy nincsenek-e használaton kívül helyezett régi templomi felszerelések. feszületek, keresztek, képek, szobrok, edények, bibliák, énekeskönyvek, per-selyek, gyűjtőládák stb. Restaurálhatók-e ezek? Kivétel nélkül minden kimust-rált, vagy kiselejtezett tárgyról kérünk rövid leírást, feltehető ugyanis, hogy ezek között felbecsülhetetlen műértékeket menthetünk meg egyházunk és a kultúra számára. (Esetleg költségünkön leutaznánk megtekintésük végett a szükséges restauráció céljából.)

nincsenek.

A TEMPLOM ÉS A GYÜLEKEZET.

49. Milyen ünnepeken van istentisztelet?

Minden egyházi és nemzeti ünnepen

50. Milyen liturgia szerint folyik az istentisztelet?

51. Van-e a gyülekezetnek régi liturgiája?

nincs

Használatban van-e?

52. Melyek a gyülekezet által legkedveltebb énekek általában?

(Adventben, karácsonykor, ó-év és újévkor, vízkeresztkor, böjtkor, nagy-csütörtökön, nagypénteken, husvétkor, pünkösdkor, szentháromságkor és a szentháromsági vasárnapokon, a reformáció ünnepekor, bűnbánati napon, halottak napján, az egyházi esztendő végén, keresztelekor, úrvacsora vétel-kor, esketésekor, temetésekor stb.)

*Adventben: Szentségi énekeskönyv 108, 110, 112, 114
Karácsony: 129, 131, 135. Ó-év: 153, újév: 162, 166,
Vízkereszt: 168, 172, Böjtkor: 177, 180, 184, Nagypéntek:
198, 199, Husvét: 214, 224, 226, Pünkösd: 236, 239,
Szentháromsági vasárnap: 253, Reformáció: 256, 271,
Bűnbánati nap: 338, Halottak napja: 525, Úrvacsora
vételkor: 308, 325, Esketésekor 466, Temetésekor
554, 556, 558.*

53. Melyek a legkedveltebb dallamok,

milyen énekek dallamára énekelnek legtöbbször?

"Műt - nap hívja a szelét"

"Jezus elcsúszul a keresztről"

"Szívem szerint hívom őt"

"Mennyből jöttél most hozzám"

"Jezus sebesülnek mellei"

"Kint a mezőn orvok hallva"

54. Milyen énekeskönyvet használt a gyülekezet

az idők folyamán (ha lehet, a XVII. századtól kezdve)?

*4 nagy - görög énekeskönyvön kívül a többi nem
alapított meg.*

55. Melyik énekeskönyvet használják?

Szentségi énekeskönyvet.

56. A ma használt énekeskönyvben foglalt énekeken kívül énekel-e mást is a gyülekezet?

Ha igen, kérjük a leírt éneket a szerző nevével, dallamjelzéssel és a szerez-tetési év megjelölésével megküldeni.

nem

Egyházi énekek: *Szűz Eger városi kórából esetenként*

Egyházi zene:

57. A gyülekezetben milyen helyi szokások kapcsolódnak a templomhoz?

58. A gyülekezet templomi ájtatosságára jellemző adatok.

(Templomjárással kapcsolatos szokások, történetek, különös tekintettel a népszokásokra és figyelemmel a gyülekezet nemzetiségére és népviseletére.)

59. Voltak-e, vagy vannak-e valamiféle népszokások

egyházi ünnepkor, vagy egyéb ünnepi alkalmakkor.

60. Kérünk a jellegzetesebb gyülekezeti életről, vagy gyülekezeti szokásokról és szórványéletről fényképeket és leírásokat, rövid ismertetéseket.

A lelkes urakat arra kérjük, hogy amennyiben valamely kérdés után a feleletre szánt hely kevés, úgy szíveskedjenek a pontszámra és a kérdésre való hivatkozással egy külön mellékleten válaszolni az egyházközség nevének a feltüntetésével.

Kapocs

1943

május

hó

12. é. n.

Halász József
lelkész.

K a p o l c s /Zala-m./

Anyae gyházközség 365 lélekszámmal ; filiáival együtt 833 lélek. A reformáció korában alakult egyházközség ősi imaházát 1777-ben megnagyobbitották, 1794-ben tornyot építettek hozzá, majd 1818-ban újból átépítették - ekkor nyerte mai alakját - és 1855-ben új, hatalmas tornyot emelt a gyülekezet áldozatkészsége. Homlokzata, valamint a torony empire stílusban épült, a homlokzat kétoldali ormán empire vázák állnak, a mélyén vízszintes toronytetőn kehelyszerű empire díszítő vázán áll a kereszt. Két harangja 1912-ben készült Temesvárott, Novotny András harangöntő különleges találmányával: a harang fala ki van vágva és csipkézve. A templom alaprajza téglalap alakú, ivelt oltártérrel. Belső hossza 20 m., szélessége 12.32 m., magassága 9.5 m., befogadóképessége kb. 750 személy 420 ülőhellyel, amiből 170 a három oldalon épített karzaton van elhelyezve. Az egész templom festve van. A szószék feletti mennyezetkép Jézus megkeresztelését ábrázolja. Ismeretlen festő alkotása 1828-ból. A boltozaton ige-feliratok ^{vannak.} ~~állnak.~~ A szószék mögötti falon színes üvegekkel ellátott kerek ablak van. Felépítményes, képpel és szószékkel egybeszerkesztett oltárát az urvacsora szereztetését ábrázoló oltárkép díszíti, ismeretlen művésztől. Az oltár tartó oszlopain két oldalt két szobor van: Jézus és Mózes. Az oltár feletti szószék sátorán ^{hasonló} hatalmas korona, csucsán kereszttel. A korona szélén ^{áll.} ~~van.~~ angyal szobor. Az oltár előtt álló keresztelő medence kőből és fából készült 1779-ben. Orgonája 7 játéku, 1820-ban készült; csuszkaladás. Urvacsorai és keresztelő edényei fémből, részben aranyozott fémből vannak. Ólom boroskancsóját, a felirat szerint, 1831-ben a fazekas és szücs céhek adományozták. Nikkelezett bronz oltári feszületét Sebestyén Julianna ajándékozta 1887-ben, az oltári gyertyatartókat 1909-ben adta Söveg Pálné. A templom építésénél és berendezésénél nagy érdemei voltak Csatári Pálnak. Nevezetes régi lelkészei voltak: Wilfinger János, későbbi soproni lelkész, Lakos Ádám, kinek János fia, mint tábornok, bárói rangot kapott. Alapítványtevők: Szabó Sámuel kuriai tanácselnök, Leipzig István és Csatári Pál. Jelenlegi lelkész: Halász Béla, gondnok: Oszkó Árpád.

Kapolcs. /Zala-megye./

Gy. H.

Két harangja van, a nagy harang 586 kg. 1912-ben készültek. Temesvárott készült Novotny András különleges találmányával. A harang fala ki van vágva, csipkézve.

Kapolcs. /Zala-m./

Gy. H.

Régebben a Nagy-győri énekeskönyvet használták, ezt megelőzőleg hogy milyent használtak, nem állapítható meg. Jelenleg a Dunántúli énekeskönyvet használják. Legkedveltebb énekek: Adventben 108, 110, 112, 114, Karácsonykor 130, 131, 135, Ó-év 153, Újév 162, 166, Vizkereszt 168, 172, bőjt 177, 180, 184, Nagypéntek 198, 199, Húsvét 214, 224, 226, pünkösöd 236, 239, szentháromsági vasárnap 253, Reformáció 256, 271, bűnbánati nap 338, halottak napja 535, urvacskor 308, 325, esketéskor 466, temetéskor 554, 556, 558, legkedveltebb dallamok: Mint a szép hives patakra, Jer dicsérjük Istent, Szívem szerint kívánom, mennyből jövök most hozzátok, Jézus sebeidnek mélye, Mintha szárnyon szállna,

Kapolcs. /Zala-m./

Gy. H.

Egyházi énekkar az ifjusági egyesület tagjaiból esetenként működik.-

Gy. H.

Gy. J.

Az egyházközség a reformáció korában alakult. ~~1634-ben korlátolt val-~~
~~óságkorlatot nyert.~~ ^{hársz} Az anyaegyház lélekszáma jelenleg 365, a filiák-
kal együtt 833. A kurucz háborúk idején a gyülekezetnek egy "orato-
riumum" /imaháza/ van, melyet régi hiteles jegyzőkönyvi feljegyzés
szerint "lutheránusok, kálomisták és kevés pápista hívek együtt épi-
tettek és együtt használtak." 1777-ben megnagyobbították. 1794-ben
tornyot építettek hozzá, 1855-ben pedig új, hatalmas, még nagyobb
tornyot állított a gyülekezet áldozatkészsége ^{A templom} ~~mai~~ alakját 1818-ban
nyerte. Homlokzata és ~~aranyozott~~ oromzata, valamint a torony empire
stilusban épült, a homlokzat kétoldali ormán ~~oromozott~~ empire vá-
zakkal, vízszintes párkányzati és függőleges oszloplizena tagolással.
A majdnem vízszintes toronytetőn kehelyszerű empire díszítő vázán
áll a kereszt. Két harangja van, 1912-ben készültek Temesvároton,
Novotny András harangöntő különleges találmányával. A harang fala
ki van vágva, csipkézve. A nagyobbik harang 586 kg. A templom alap-
rajza téglalapos, az oltártérnél ívelt, ~~egyik szélfokkak~~ Belső
hossza 20 m, belső szélessége 12.32 m, belső magassága 9.50 m. Befo-
gadóképessége 800 személy. Ülőhelyeinek száma 420, ebből a földszin-
ten van 250, a karzaton 170. A templom tulajdonképpen háromhajós. A
főhajóban a padok ~~közé~~ az oltárral szemben vannak elhelyezve, a két
oldalhajóban mind a földszinten, mind pedig a karzaton a templom fa-
boltívek ^{boltívek}re
lának hosszában. A két oldalhajót a ~~kalki~~ épített karzat foglal-
ja el. A templom mennyezete is boltíves. A falfestés művésziesen ~~körök~~
egészíti ki az építészeti elemeket. A templom mennyezetén Jézus meg-
kereszteltetését ábrázoló ~~festmény~~ falfestés van 1828-ból, ismeretlen
festőtől. Lent a Jordán vizében J Jézus, a Jordán partján pedig
Keresztelő János Jézus megkereszteltetésének jelenetében látható. Bal-
oldalt az élet fája, a jobboldalt a Jordán vize mentén a vízben
tükröződő kéttornyú templom ^{A jelképek.} ~~mint~~ az egyház szimbóluma látható. Fent
a megbontott felhőzetben az Atya látható, Jézus felett pedig

a Szentlelket jelképező fehér galamb. ~~xxix~~ A boltozaton körirat van: "Hallgasd meg Uram a Te szolgádnak és a Te népednek könyör-gését és akik imádkoznak e helyen, légy azokhoz kegyelmes." A mennyezeten még egy felirat van, a II. Kron. 6. r. 20. v.: "Oh Uram, a Te szemeid vigyázzanak éjjel és nappal e házra." A ~~szószék~~ ^{és az oltár} mögött kör-alaku, színes ablak van. Két kristályüvegekkel díszített csillára van a templomnak. Oltára ~~ké~~ felépítményes, képpel és szószékkel egybe-szerkesztett oltár. Az oltárkép az urvacsora szerzését ábrázolja. Olajfestmény, ismeretlen szerzőtől. Az oltárkép felett ~~jelkép~~ Isten szemének jelképes ábrázolása látható. Az oltár felépítménye ^{egyik} empire stílus, barokkos díszítéssel. Az oltárfelépítmény ~~felhúzó~~ ^{másik} oszlopán Jézus ~~szobra~~ szobor, ~~xxx~~ ~~halkalk~~ oszlopán pedig Mózes szobor van. Az oltár feletti ~~szószék~~ szószéknek a sátorá egy ha-talmas korona, csúcsán kereszttel. A korona szélén kürtölő angyalok van. Az oltár ^{első} sátorlapján sugárkévében a Szentlelket jelképező galamb látható. ~~Az oltári és szószék közötti orgonáján~~ A keresztelő medence 1779-ből való. Magassága 110 cm, átmérője 40 cm. A padok faragványo-sok. Orgonája 7 változatú, 1820-ban készült, csuszkaladás, ^{bronz} empire stílusú homlokzattal. 50 cm magas oltári feszületét Sebestyén Julianna adományozta 1887-ben. Oltári gyertyatartóit Söveg Pálné adományozta, 1909-ben.

Urvacsorai és keresztelő edényei fém-ből készültek.
Urvacsorai borkanósója ólom a következő felirattal:
"A Ns. Fazekas és Szűts ezek szívesességéből 1831 Esz."

A templom építésénél és berendezésénél érde-met szerzett Csatári Pál. Nevezetesebb régi lelkészek: Wilfinger János /1781-91/, későbbi soproni lelkész; Lakos Ádám /1791-1812/, kinek János fiát mint tábornokot I. Ferenc bárói rangra emelte. Alapítványte-vők: Szabó Sámuel kuriai tanácselnök, Leipzig István és Csatári Pál. Jelenlegi lelkész: Halász Béla. Gondnok: Oszkó Árpád.

Sz. Gy. János